

ҚАЗАҚСТАН ЭКОЛОГИЯСЫ ЭКОЛОГИЯ КАЗАХСТАНА

№ 1 (092) 2025 ж., қаңтар-наурыз январь-март 2025 г.

WWW.IACOOS.KZ - WWW.ECOGOSFOND.KZ

ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУДЫҢ АҚПАРАТТЫҚ – ТАЛДАУ ОРТАЛЫҒЫ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКИЙ ЦЕНТР ОХРАНЫ ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ

ҮКІМЕТТЕ ҚАЛДЫҚТАРДЫ БАСҚАРУ МӘСЕЛЕЛЕРІ ҚАРАЛДЫ

Қазақстан Республикасының Премьер-министрі Олжас Бектеновтің төрағалығымен өткен Үкімет отырысында қалдықтарды басқару мәселелері қаралды.

Экология және табиғи ресурстар министрі Ерлан Нысанбаев пен өнеркәсіп және құрылыс министрі Ерсайын Нағаспаев коммуналдық және өндірістік қалдықтарды басқарудың жай-күйі мен алдағы жоспарлар туралы баяндады. Энергетика министрі Ерлан Ақкенжетенов отын-энергетика кешені қалдықтарын басқару туралы айтты. Сондай-ақ Ұлытау облысының әкімі Дастан Рыспеков пен Астана қаласының әкімі Жеңіс Қасымбек баяндама жасады.

Отырыс барысында Премьер-министр қалдықтардың жиналып қалуы бүгінгі күннің ең өзекті мәселелерінің біріне айналғанын атап өтті. Ғылыми зерттеулер қалдықтарды басқару мәселесіне жете көңіл бөлмеудің салдары экологиялық ахуалға, халықтың денсаулығы мен тұрмыс сапасына әсер ететінін көрсетіп отыр. «Қалдықтарды басқару жүйесін дамыту үшін былтыр елімізде арнайы жеңілдікпен қаржыландыру тетігі бекітілген болатын. Бүгінде 94 жобадан тұратын пул жасакталды. Алайда, оларды іске асыру барысы мүлдем мардымсыз. Бүгінде 67 жоба қаралған. Соның 6-уы ғана 4 млрд теңге сомасында қаражатпен қамтамасыз етілген. Бұл жобаларды дайындау барысында әкімдіктердің тарапынан үйлестіру шараларының жеткіліксіз екенін білдіреді», — деді Олжас Бектенов. Премьер-министр жобаларды іске асыру, жабдықтарды жаңғырту, жаңа технологияларды енгізу бойынша белсенді жұмыс қажет екенін атап өтті. Өткен жылы өңірлерде 5 млн тоннаға жуық қатты тұрмыстық қалдық жиналған. Оның шамамен 26%-ы қайта өңделіп, кәдеге жаратылды. Бұған негізінен қағаз бен пластик қалдықтарын қайта өңдеу арқылы қол жеткізіліп отыр. Премьер-министр барлық нормативтік база қабылданғанына қарамастан, коммуналдық және басқа да қалдықтарды өртеу жобаларын іске асыру мәселелері созылып кеткенін атап өтті. Өндірістік қалдықтарды қайта өңдеу мәселелері де өз шешімін таппай келеді. Жыл сайын отандық кәсіпорындарда 1 млрд тоннаға жуық қалдық жинақталып қалады. Оларды қайта өңдеу көлемі шамалы, небәрі 11%-ды құрайды. Ал дамыған елдерде бұл көрсеткіш 70-80%-ға жетеді. Сонымен қатар кен орындарындағы үйінділердің құрамында бағалы және сирек кездесетін металл коспалары бар. Оларды

алу үшін тиімді жаңа технологияларды қолдану қажет. Энергетика кәсіпорындарының құл үйінділері де көбейіп барады. Олжас Бектенов қалдықтарды тиімді басқарудың айқын жүйесін жасап, оны цифрландыру қажет екенін баса айтты. «Дұрыс тәсілдерді қолдану арқылы қалдықтарды жойып қана қоймай, олар өңделіп, қайтадан кәдеге жаратылуға тиіс. Сондықтан да озық елдердің осы саладағы тәжірибесін меңгеру керек. Ал мұндай жобалар бізде баршылық. Отандық тау-кен компаниялары қалдықтарды қайта өңдеп, 30-ға жуық өнім түрін шығаратын жобаларды бастады. Олардың ішінде құрылыс материалдары мен тыңайтқыштар шығаратын және басқа да көптеген жобалар бар», — деп атап өтті Премьер-министр.

Премьер-министр Экология және табиғи ресурстар министрлігіне мүдделі мемлекеттік органдармен бірлесіп, 1 қыркүйекке дейін Қалдықтардың барлық түрін басқару тұжырымдамасын әзірлеуді тапсырды. Ол қалдықтарды басқару процестерін орталықтандыруға, барлық мүдделі тараптарды тартуға, циклдік экономика моделін құруға бағытталуы тиіс.

Экология және табиғи ресурстар министрлігі Өнеркәсіп қорымен және әкімдіктермен бірлесе, қалдықтарды басқару саласындағы жобаларды іске асыру жұмысын күшейтіп, 3 ай мерзімде бекітілген тізімнің ішінен қаржы бөлінген жобалар санын 5 есеге арттыруы қажет. Өңір әкімдіктері қалдықтарды сұрыптау және қайта өңдеу жөніндегі әрбір жобаға олар іске қосылғанша толық қолдау көрсетуі керек.

Экология, Энергетика министрлігіне әкімдіктермен бірлесіп қалдықтарды энергетикалық кәдеге жарату саласындағы жобалардың тізбесін айқындауды тапсырды. Сәуір айында инвесторлар тарту үшін аукцион ұйымдастырылуы керек.

Өнеркәсіп және Энергетика министрліктері өндірістік қалдықтарды қайта өңдеу бойынша өнеркәсіптік және энергетикалық кәсіпорындарды қолдау мен ынталандырудың нақты шараларын әзірлеуі қажет. Бұл көмір химиясы, құрылыс материалдарын жасау, жерде сирек кездесетін металдарды алу салаларында жаңа өндірістер құруға мүмкіндік береді.

Экология, өнеркәсіп, энергетика және цифрландыру министрліктерінің алдына коммуналдық және өндірістік қалдықтарды басқару, мониторингтеу және бақылау саласында цифрлық шешімдерді әзірлеу міндеті қойылды.

<https://primeminister.kz/>

БОЛЕЕ 150 НАРУШЕНИЙ В ОБЛАСТИ КАРАНТИНА РАСТЕНИЙ ВЫЯВЛЕНО С НАЧАЛА 2025 ГОДА

Государственными инспекторами по карантину растений с начала года при импорте подкарантинной продукции в Казахстан выявлено более 150 нарушений. Также пресечено 20 фактов попытки ввоза подкарантинной продукции, зараженной карантинными объектами, в том числе 17 — при импорте подкарантинной продукции из Российской Федерации, по одному — из Узбекистана, Кыргызстана и Украины. По всем случаям приняты соответствующие меры согласно законодательству РК.

Напомним, одной из основных задач карантина растений является охрана территории Республики Казахстан от занесения или самостоятельного проникновения карантинных объектов из других государств или из карантинной зоны. В отношении ввозимой подкарантинной продукции государственными инспекторами по карантину растений проводится карантинный фитосанитарный контроль и надзор, а также для проведения лабораторной экспертизы образцы направляются в областные карантинные лаборатории ГУ «Республиканский центр карантина растений».

<https://gurf.kz/news/>

ПАРЛАМЕНТ ПРИНЯЛ НОВЫЙ ВОДНЫЙ КОДЕКС РК

Депутаты Мажилиса согласились с предложенной Сенатом редакцией отдельных статей Водного кодекса, передает корреспондент агентства Kazinform.

Водный кодекс и сопутствующий ему закон были приняты 5 марта Мажилисом и направлены на рассмотрение в Сенат. 20 марта Сенат их рассмотрел и вернул в Мажилис. Как отметил депутат Павел Казанцев, Сенатом внесены 12 поправок в Водный кодекс и 1 изменение в сопутствующий Закон, которые носят редакционно-уточняющий характер и не меняют концептуальные положения указанных законодательных актов.

— Если сказать точнее, поправки, касающиеся платы за пользование водными ресурсами, предложены Сенатом в целях корреспондирования терминологии нового Водного кодекса с действующим Налоговым кодексом в части использования термина «поверхностные источники». При этом конструкция норм в части компетенций по разработке методики расчета ставок платы за пользование поверхностными водными ресурсами и их утверждению осталась без изменения, — сообщил депутат.

В части госконтроля Сенатом поддерживается подход, предложенный Мажилисом. При этом предложенные изменения носят уточняющий характер.

— Также были дополнены обязанности государственных инспекторов и права субъектов государственного контроля, исходя из новых норм Предпринимательского кодекса, вступивших в действие в декабре 2024 года. В целом остальные поправки направлены на уточнение и улучшение редакции отдельных статей Водного кодекса, — добавил Казанцев.

<https://www.inform.kz/ru/>

«ТАЗА ҚАЗАҚСТАН»:

НОВЫЙ СЕРВИС ПОДАЧИ ЗАЯВОК ДЛЯ НАСЕЛЕНИЯ

Министерством экологии и природных ресурсов Республики Казахстан разработан и запущен в эксплуатацию новый сервис подачи заявок от населения, касающихся всех сфер комфортного проживания человека в обществе, на основе Телеграмм-чат-бота – @TazaQazBot, который действует с 5 июля 2024 года.

Процесс максимально упрощен: необходимо произвести авторизацию, фото проблемного места, указание адреса и возможность комментирования проблемы. Вся информация в виде заявки поступает к оператору местного исполнительного органа, который классифицирует её и назначает исполнителя.

В зависимости от категории заявки автоматически устанавливается время, в течение которого исполнитель должен выполнить задачу. По завершении работы исполнитель прикладывает фотографию и, при необходимости, соответствующие комментарии.

Для удобства пользователей и определения ответственных исполнителей все проблемные вопросы разделены на 17 категорий: уборка парков и аллей, дорог (трасс), территории, благоустройство улиц и освещение, вывоз строительного и бытового мусора, дворовые площадки, санитарное состояние подъездов, фасады зданий,

открытые люки, озеленение, очистка водоемов и другое.

В форме обратной связи заявитель получает уведомление о назначении исполнителя и завершении работ с возможностью установления рейтинга МИО.

Согласно статистике, активными пользователями Телеграмм-чат-бота с момента его функционирования являются лишь 3 из 20 регионов Казахстана, это – г. Алматы, Астана и Туркестанская область. Наименьшая активность наблюдается в Акмолинской, Атырауской, Актюбинской, Западно-Казахстанской, Северо-Казахстанской областях, области Ұлытау и г. Шымкенте.

Министерство экологии призывает активнее пользоваться разработанной информационной платформой @TazaQazBot для поддержания чистоты, порядка и оперативного решения насущных вопросов повседневного характера.

УТИЛИЗАЦИЯ АВТО В КАЗАХСТАНЕ: ГДЕ СДАВАТЬ И КАК ОФОРМИТЬ КОМПЕНСАЦИЮ

Владельцы старых автомобилей и сельхозтехники могут получить скидочные сертификаты до 2 млн тенге. Куда сдать технику и как оформить компенсацию, узнала корреспондент агентства Kazinform.

Министерство экологии и природных ресурсов разъяснило актуальные моменты госпрограммы переработки автохлама. Согласно утвержденным правилам, утилизация вышедших из эксплуатации транспортных средств и самоходной сельхозтехники проводится через сеть переработчиков, которые заключают договоры с оператором программы АО «Жасыл даму».

Участие в программе требует двух шагов:

1. Подача онлайн-заявки на платформе АО «Жасыл даму» с приложением документов (паспорт, свидетельство о регистрации, акт осмотра).

2. Личная сдача техники в пункте приема после проверки комплектности и данных.

Программа доступна для транспортных средств любого возраста и модели, однако существуют требования к комплектности (например, наличие двигателя, кузова и шасси). Это важно для обеспечения корректной переработки и получения компенсации.

Чтобы утилизировать своё транспортное средство, владельцам необходимо подать заявку через информационную систему АО «Жасыл даму». Заявка сопровождается пакетом документов, подтверждающих право на сдачу автомобиля или спецтехники в утилизацию, объяснили в Министерстве экологии и природных ресурсов РК. Полный список пунктов приема старых автомоби-

лей и сельхозтехники, а также их местоположение, будет опубликован на официальном сайте оператора.

Когда может быть отказано в утилизации

Оператор может отказать в приеме, если: предоставлен неполный пакет документов, транспортное средство не снято с регистрации, заявка подана третьим лицом без полномочий, машина не соответствует требованиям комплектности, данные в документах не совпадают с информацией в Единой информационной системе госрегистрации. Правила не предусматривают отдельный механизм обжалования, но заявители вправе обратиться в суд в порядке, предусмотренном Административным процедурно-процессуальным кодексом РК, добавили в ведомстве.

СКИДКИ И КОМПЕНСАЦИИ

Собственники автомобилей и спецтехники могут получить скидочные сертификаты, которые можно использовать для покупки нового транспортного средства. Денежные выплаты в рамках программы не предусмотрены. Размер скидки зависит от категории транспортного средства. Например, скидка на легковые автомобили составляет 315 000 тенге, на автобусы — до 750 000 тенге, а на сельхозтехнику — от 560 000 до 2 000 000 тенге в зависимости от комплектности.

— Легковые автомобили (M1) — 315 000 тг.

— Пассажирские автомобили: до 5 тонн (M2) — 550 000 тг; свыше 5 тонн (M3) — 750 000 тг.

— Грузовые автомобили: до 3,5 тонн (N1) — 550 000 тг; от 3,5 до 12 тонн (N2) — 550 000 тг; более 12 тонн (N3) — 750 000

тг.

Сельскохозяйственная техника:

— Трактора: комплектность 1 — 1 000 000 тг; комплектность 2 — 560 000 тг;

— Комбайны: комплектность 1 — 2 000 000 тг; комплектность 2 — 1 500 000 тг.

Где можно сдать технику для утилизации

Ранее утилизацию проводила частная компания ТОО «Оператор РОП», заключившая договор с ТОО «Recycling Company» (Караганда) и ТОО «Autorecycling» (Костанай). АО «Жасыл даму» обещает актуализировать список пунктов приема после заключения новых договоров с переработчиками. Информацию о том, что стало с предприятием по утилизации авто в Шымкенте, в ведомстве не предоставили, сославшись на отсутствие данных.

Результат программы утилизации

За 2023–2024 годы было принято и переработано более 218 000 транспортных средств, из которых 197 816 автомобилей и спецтехники утилизированы.

— Металлолом и извлеченные компоненты передаются переработчикам, которые обязаны иметь лицензии на обращение с отходами. Полезные материалы направляются на производство новой продукции, что способствует снижению нагрузки на экологию и улучшению переработки ресурсов, — резюмировали специалисты Минэкологии.

<https://www.inform.kz>

Спортивно-экологическая акция «Этот удивительный мир» прошла в Петропавловске. В играх приняли участие школьники города. Они соревновались в знаниях об экологии и физкультурных испытаниях. Также представили дефиле в костюмах, которые создали из вторичных материалов, пишет Qazaqstan Media.

ЭКОЛОГИЧЕСКАЯ МОДА: КОСТЮМЫ ИЗ ВТОРСЫРЬЯ СОЗДАЛИ ШКОЛЬНИКИ ПЕТРОПАВЛОВСКА

КОМАНДА «ЭКОДРАЙВ»: ЗАЩИТА ПРИРОДЫ – НАША ОТВЕТСТВЕННОСТЬ

Одной из самых активных команд стала «ЭкоДрайв» под руководством капитана Ксении Прониной. Она учится в седьмом классе гимназии БЭСТ. В команде собрались самые энергичные и целеустремленные школьники. «Это не только состязание, но и возможность сплотиться, завести новые знакомства, а также узнать что-то новое. Такие мероприятия помогают не только нам, но и нашей стране, ведь чем больше людей осознает важность экологии, тем лучше будет наше будущее. Я очень люблю такие мероприятия, потому что они помогают менять мышление, заставляют задуматься о природе и ее защите», — рассказала Ксения Пронина.

А Милана Лопатенко из седьмой школы не только соревновалась, но и участвовала в дефиле. Вместе с командой «GreenForce» она разработала уникальный костюм из полиэтиленовых пакетов. Его создавали целую неделю. Помогали ребятам учителя. «Мы хотели показать, что можно дать новую жизнь старым вещам и использовать их для создания чего-то красивого. Наш костюм — это не просто наряд, а символ того, что не стоит загрязнять природу. Если люди начнут думать об экологии,

наша Земля, наш Казахстан станут чище и лучше», — рассказала Милана. Она уже не первый раз участвует в экологических мероприятиях. В ее школе регулярно проводят акции по защите окружающей среды. Также Милана помогает приютам для животных и участвует в волонтерских движениях.

Организаторы отметили, что акция стала не просто соревнованием, а важным шагом в развитии экологического сознания среди молодежи. «Наша цель — не только создать соревновательный дух, но и привить подрастающему поколению любовь к окружающей среде. Мы уверены, что такие акции помогают детям и подросткам формировать экологическое мышление, а также развивают их творческие способности», — рассказал директор молодежного ресурсного центра Дамир Абдин. Помимо этого мероприятия по программе «Таза Қазақстан» у сотрудников молодежного ресурсного центра запланирован целый ряд акций. Ближайшие из них — очистка снега и проект «Модный приговор». Он будет связан с экологией и осознанным потреблением.

Победители акции получили кубки, дипломы и подарки — портативные колонки, копилки и блокноты.

<https://qaz-media.kz>

АСТАНАЛЫҚ ОҚУШЫ АҚЫЛДЫ ҚОҚЫС ЖӘШІГІН ОЙЛАП ТАПТЫ

Астана қаласындағы 38 мектеп-лицейінің 7 «Д» сынып оқушысы Бақтығали Ерланұлы ақылды қоқыс жәшігін ойлап тапты, деп хабарлайды Астана қаласы әкімдігінің баспасөз қызметінен.

Әр нәрсеге қызығушылық танытып, қоғамдық ортаның тазалығына мән беріп жүретін елордалық оқушы үйдегі қоқыс жәшіктерін автоматтандырған. Яғни, жәшіктердің қақпақтары адам қолын жақындатқанда өздігінен ашылып, 5 секундтан кейін қайтадан жабылады.

Мен қоқыс салғыштардың қақпақтарын қолмен ашу дұрыс емес деп ойлай-

мын. Себебі қақпақтағы көзге көрінбейтін микробтар адамның қолында қалып, ішкі ағзасына өтуі мүмкін. Осылайша қақпағы өздігінен ашылатын етіп жасадым», — дейді оқушы Бақтығали Ерланұлы. Болашақта тілші болуды армандайтын оқушы ғылыми жаңалықтарды зерттеп, оны жариялады қазірден үйреніп жүргенін айтады.

<https://www.kt.kz/kaz/>

Экологическое волонтерство – одно из самых значимых и доступных направлений добровольческой деятельности. Оно включает в себя широкий спектр инициатив, направленных на защиту окружающей среды и формирование экологической культуры в обществе. В Казахстане данное направление становится все более популярным, особенно среди молодежи. Подробнее об этой деятельности в беседе с корреспондентом BaigeNews.kz рассказала председатель ОФ «Kazakhstan Innovations» Мариям Абишева.

Мариям Абишева отмечает, что экологическое волонтерство - не только помощь природе, но и способ развивать гражданскую ответственность. «Одним из активных участников этого движения является общественный фонд «Kazakhstan Innovations». В первую очередь наша деятельность направлена на сохранение окружающей среды, повышая гражданскую активность в эко сфере. Это помощь в сохранении природных памятников, парков, скверов, особо охраняемых природных

ЭКОЛОГИЧЕСКОЕ ВОЛОНТЕРСТВО В КАЗАХСТАНЕ: КАК МОЛОДЕЖЬ МЕНЯЕТ БУДУЩЕЕ

территорий, которые, в том числе, есть и у нас на территории Акмолинской области», - рассказывает Абишева.

Не менее важным аспектом деятельности является работа с населением. Эковолонтеры учат людей, как жить в гармонии с природой, рассказывают о проходящих экологических акциях или же правильной утилизации мусора. Рассказывают о раздельном сборе отходов, вторичном сырье, оказывают содействие ученым, помогают мастерить кормушки для птиц или создавать специальные домики для одиноких животных, собак или кошек, собирают различные корма для них. Эти ребята готовы включаться в проекты по защите экологии региона. Kazakhstan Innovations проводит ежегодный конкурс инновационных идей и проектов «ECO AQMOLA». Основная цель данного мероприятия - выявление и поддержка экологических инициатив, использование искусственного интеллекта в экологии, развитие альтернативной энергетики, снижение объема вредных выбросов в окружающую среду, разработка и внедрение экологических проектов в различных сферах, стимулирование участия учащихся региона в проектно-исследовательской и научной работе. «В конкурсе участвуют молодые ученые, студенты и школьники Акмолинской области. Их про-

екты – от систем капельного орошения до энергосберегающих технологий – демонстрируют высокий уровень подготовки и инновационный подход к решению экологических проблем. Победители получают денежные призы, что позволяет реализовать их инициативы на практике», - рассказала Мариям Абишева.

Влияние эковолонтерства на общество Как отмечает Мариям Абишева, развитие экологического волонтерства положительно влияет не только на состояние окружающей среды, но и на социально-экономические аспекты жизни страны. Молодые люди, участвующие в таких проектах, приобретают ценные навыки, востребованные в профессиях будущего, и становятся лидерами в продвижении «зеленых» инициатив. Сегодня волонтерское движение становится мощным инструментом позитивных изменений, укрепляя взаимопонимание и солидарность в обществе. С его помощью каждый человек может внести свой вклад в развитие социальной, экологической и культурной сфер. «Мы искренне рады, что имеем возможность вносить свой вклад в развитие и повышение экологической культуры и намерены продолжать свою благородную миссию в сохранении окружающей среды», - заверила Мариям Абишева.

<https://baigenews.kz/ekologich>

АСТАНА. KAZINFORM – Жетекші әлемдік ғалымдардың ғылыми зерттеулері, қадағалау бергіштерінің мониторинг деректері, Каспий эндемигін талдау нәтижелері ашық ақпараттық базада жинақталады деп жоспарланып отыр.

ҚАЗАҚСТАНДА КАСПИЙ ИТБАЛЫҒЫ ТУРАЛЫ АШЫҚ ДЕРЕКҚОР ҚҰРЫЛАДЫ

Жобаны 10 жылдан бері Каспий теңізіндегі экологиялық ахуалдың нашарлауы проблемасымен айналысып келе жатқан және Каспий итбалығының популяциясын сақтау бойынша ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізетін Орталық Азия экологиялық зерттеулер институты (CAIER) іске асырады. Осы уақыттың ішінде теңіздегі биоалуантүрлілік саласында жұмыс істейтін халықаралық ғалымдардың қатысуымен 9 экспедиция жүргізілді. Бұл ғылыми-зерттеу жұмыстары барысында алынған деректер Каспий теңізінде апатты экологиялық жағдай қалыптасқанын көрсетіп, Каспий итбалығын Қазақстанның Қызыл кітабына енгізуге негіз болды.

— Каспий итбалығы популяциясының азаю себептерін зерттеу үшін ғылы-

ми зерттеулерге қолжетімділік қажет, ал олардың көпшілігі қазіргі уақытта бөлек-бөлек және қол жеткізуге қиын. Біздің институтымыздың ғалымдары ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізген 10 жылдың ішінде бірегей талдау жасалып, кең ауқымды дерекқор жиналды. Біз ашық big date құруды жоспарлап отырмыз, ол отандық және халықаралық ғалымдарға Каспий итбалығын және бүкіл Каспий маңы аймағын сақтап қалу үшін күш-жігерімізді біріктіруге мүмкіндік береді, — деп есептейді эколог, Орталық Азия экологиялық зерттеулер институтының негізін қалаушы Әсел Тасмағамбетова.

Ақпан айының басында CAIER Каспий теңізіне жүргізген кезекті ғылыми-зерттеу экспедициясы аяқталды, оған Ұлыбритания, Қазақстан және АҚШ ғалымдары, сондай-ақ BBC халықаралық телеарнасының түсіру тобы қатысты.

Экспедиция барысында сырқаттанған Каспий итбалықтарына ветеринарлық жәрдем көрсетіліп, судың, қар жамылғысының сынамалары алынып, бірқатар бірегей сараптама жүргізілді. Сондай-ақ жануарларға жеңілдетілген биометри-

ялық бақылау бергіштері орнатылды.

Каспий итбалығы мониторингін жүргізу аспаптарын KAUST университетінің электротехника және есептеуіш техника профессоры Халед Салама, доктор Эккард Ле Ру және Каспий итбалығын зерттеу және оналту орталығының (CAIER базасында құрылған) бас ғылыми қызметкері, доктор Алтынай Қайдарова жасаған. Бергіштерде үш спутниктік модуль және бір LoRa модулі бар және ол итбалықтардың табиғи мінез-құлқына араласуды барынша азайтуға мүмкіндік береді. Мұндай тәсілдеме жануарлардың мінез-құлық паттерніне айтарлықтай әсер етпестен температура, қысым/тереңдік, GPS орналасуы, жүру жылдамдығы, бағдары және өткізгіштік туралы нақты деректердің алынуын қамтамасыз етті. Еске-қаяқтылардың жетекші әлемдік зерттеушісі, CAIER экспедициясына қатысқан профессор Даниель Коста өз кезегінде жасалған талдау Каспий итбалығы популяциясының азаюын зерттеуге елеулі үлес қосады деп есептейді.

— Коста лабораториясы 2025 жылғы экспедиция кезінде Каспий итбалықтарынан әртүрлі биологиялық үлгілерді ынтамен жинады. Біз талдау нәтижелерін тағатсыздана күтеміз, өйткені бұл итбалықтардың қан көлемін, стресс физиологиясын, тамақтануының мінез-құлық ерекшеліктерін, көбеюге

жұмсайтын энергия шығынын, гематологиялық көрсеткіштерін, сүтінің құрамын және т. б. көп нәрсені тереңірек түсінуімізге көмектеседі. Бізді осы экспедицияға қатысуға шақырғандарыңыз үшін алғыс айтамыз және осы бірегей түрдің экологиясы мен денсаулығын зерттеуді қуана жалғастырамыз, — Даниель Коста.

Қазіргі уақытта барлық сынамалар жоғары технологиялы лабораторияға зерттеуге жіберілді. Талдау нәтижелері Каспий итбалығының тіршілік әрекеті туралы бірыңғай дерекқорға енгізіледі деп жоспарланып отыр.

Еске сала кетейік, бұған дейін Маңғыстауда өлген итбалықтардың саны 300-ге жуықтағанын жазған болатынбыз. Кейін Алматыдағы микробиология және вирусология ғылыми орталығының зертхана меңгерушісі Айдын Қыдырманов Маңғыстау облысында итбалықтар вирустан қырылғанын мәлімдеді.

Мәжілістегі Үкімет сағатында депутат Еділ Жаңбыршин мұнай компаниялары шығарындылардың автоматты мониторинг жүйесін орнатуға құлықсыздығын сынап, Экология және табиғи ресурстар министрлігі автоматтандырылған мониторинг жүйесін орнатпаған кәсіпорындарға пәрменді шараларды қабылдау керектігін айтқан еді.

<https://kaz.inform.kz/news/>

МАҢҒЫСТАУҒА ҚОҚИҚАЗДАР ҰШЫП КЕЛДІ

АҚТАУ. KAZINFORM – Қызғылт қоқиқаздардың әдемі кадрларын жергілікті тұрғын Нұркен Тәжібай жариялаған. Үстірт мемлекеттік табиғи қорығы мамандарының айтуынша, қоқиқаздардың көктемгі миграциясы басталды. Бүгінде шамамен 5 мың қоқиқаз келген.

- Көктемгі миграция ақпаннан наурызға дейін жалғасады. Ал, күзгі миграция қыркүйек пен қазан айларында болады. Бүгін «Қаракөл» көлінде көктемгі санақ жұмыстары басталды. Қазіргі таңда 5 мыңдай қоқиқаз бар, - дейді Үстірт мемлекеттік табиғи қорығының ғылыми қызметкері Жасқайрат Нұрмұханбетов.

Қоқиқаз «Қызыл кітапқа» енген жыл құсы. Олар «Қаракия» көлінде қонақтайды. Қанаттылар мұнда шамамен 15 күн болып, күш жинап, ары қарай тропикалық жылы аймақтарға ұшып кетеді. Бұл қоқиқаздардың жылдағы әрекеті.

- Кейбір қоқиқаздар «Қаракөл» көлінде қыстап қалады. Миграция кезінде Қаракөлде құстардың алуан түрлілігі байқалады. 200 ден аса түрі кездеседі. Оның ішінде 20 дан астамы еліміздің қызыл кітабына енген құстар, - дейді Жасқайрат Нұрмұханбетов.

Қазақстанда қоқиқаздың 2 түрі мекендейді. Олар Қорғалжын қорығындағы «Теңіз» көлінде ғана ұялап, жұмыртқалайды. Дене бітімі ерекше, тұмсығы имек, сирағы ұзын, сирек кездесетін құстарға қызығушылық көп. Сондықтан қорық қызметкерлері қоқиқаздар келгенде күн-түн демей жұмыс істейді. Ал, қоқиқаздардың ақтаудағы «Қаракөлге» аялдауының себебі - көлдің суы жылы әрі, қоректік заттарға бай. Одан ары қарай олар Түрікменстан мен Иран елдеріне ұшып кетеді.

<https://kaz.inform.kz/news/>

Алғаш рет Ақсай шатқалында Қазақстан «Қызыл кітабына» енген үнді жайрасы көзге түсті, деп хабарлайды KAZ.NUR.KZ «Іле-Алатауы» ұлттық паркіне сілтеме жасап.

АЛҒАШ РЕТ АҚСАЙ ШАТҚАЛЫНДА «ҚЫЗЫЛ КІТАПҚА» ЕНГЕН ҮНДІ ЖАЙРАСЫ КӨЗГЕ ТҮСТІ

Ақсай шатқалының аумағында жүрген үнді жайрасын видеоға Ақсай филиалының мемлекеттік инспекторы Мақсат Қайырқұлов 16 ақпан күні түнгі рейдте жүрген кезде, жол үстінде түсіріп алған.

«Әдетте бұл ірі кеміргіштің тіршілігі қыста баяулайды, десе де, қараңғыда азық іздеп шатқалдың автокөлік жолында жүрген жайы бар.

Бұған дейін жайраның Қаскелең шатқалы, Қарағайлы шатқалы, Үлкен Алматы шатқалы мен Ұлттық парктің қорғау аймағында түсірілген видео-фото материалдарына енді Ақсай шатқалында түсірілген видео қосылды. Үнді жайрасына мониторинг жүргізу жұмыстары жалғасып жатыр. Сіздерден сұранарымыз, тау шатқалында көлік

айдап жүргенде жылдамдықты асырмаңыздар. Себебі шатқалдарда бірқатар жабайы аң мекендейтіндіктен, кейде қашып үлгермей, дөңгелек астына түсіп қалатын жағдайлар болады», - дейді Іле-Алатауы МҰТП ғылыми қызметкері Тұңғыш Жапарқұлов.

<https://kaz.nur.kz/>

Қазақстанда көктемнің келуімен Қызыл кітапқа енген сирек өсімдіктер гүлдей бастады, деп хабарлайды Zakon.kz. Олардың ішінде Алатау бәйшешегі мен Кессельринг лапызы бар – ерекше сәндік және дәрілік қасиеттерге ие өсімдіктер.

Қазақстанда сирек кездесетін өсімдіктер гүлдей бастады

«Бұл өсімдіктер табиғаттың көркін ашады, алайда олардың саны жыл сайын азайып келеді. Ғылым мен экология үшін маңызы зор бұл түрлерді сақтау – болашақ ұрпаққа аманат», - делінген ақпаратта. Мамандар олардың табиғи мекендеу ортасын қорғауға және заңсыз жинамауға шақырады.

<https://kaz.zakon.kz/>

В БОТАНИЧЕСКОМ САДУ АЛМАТЫ НАШЛИ «ПАЛЬЦЫ МЕРТВЕЦА»

Администрация Главного ботанического сада (ГБС) Алматы решила познакомить аудиторию с одним из самых загадочных и пугающих грибов с жутким названием «пальцы мертвеца».

Этот необычный гриб не только поражает своим внешним видом, но и вызывает множество вопросов, сообщает Zakon.kz. Но обо всем по порядку.

Так, научное название гриба – Ксилария многообразная (лат. Xylaria polymorpha). Латинское название «xylaria» означает «растущий на дереве», «polymorpha» означает «много форм», отражая тот факт, что этот гриб постоянно меняет свой внешний вид.

Ксилария многообразная растет на гниющей древесине, но может заражать и слабые или поврежденные стволы деревьев. Также специалисты уточняют, что этот гриб не имеет выраженной шляпки и выглядит как торчащие из земли черные отростки, внешне действительно похожие на человеческую кисть.

«Плодовое тело бывает цилиндрическое или булавовидное, уплощенное в верхней части. Средний диаметр 1-3 см. Поверхность преимущественно шершавая, в меру бугристая. Весной, когда ксилария многообразная только появляется, она прорастает группами из 3-6 «пальцев» бледно-серого или темно-серого цвета с бледным «ногтем» наверху. К зиме гриб начинает созревать, в результате каждый «па-

лец» достигает высоты около 10 сантиметров и становится темно-коричневым или сине-черным». Примечательно, что запах также меняется в течение всего периода развития. Еще одним фактом является то, что молодые «мертвые пальцы» совсем не пахнут, а взрослые отдают гнилью.

Несмотря на свой страшный вид, гриб не ядовит, но и не съедобен из-за его жесткой мякоти и пресного вкуса. Важно сказать, что от ксиларии многообразной есть и польза – разлагая гниющую древесину, она выделяет в почву питательные вещества, помогая прорасти другой флоре. Тем не менее, ослабленным деревьям стоит действительно побояться ксиларии, она может просто их «добить». Микологи называют эти грибы практически «бессмертными»: вдоволь насытившись погибающим деревом, через какое-то время они легко переключаются на другое.

«Избавиться от ксиларии многообразной не так-то просто: срез верхней части гриба не гарантирует, что он не вырастет снова», – подытожили сотрудники сада.

<https://www.zakon.kz/>

ВЕНГРИЯ ПЕРЕДАСТ
КАЗАХСТАНУ
ПОЛОВИНУ
ПОГОЛОВЬЯ ЛОШАДЕЙ
ПРЖЕВАЛЬСКОГО

Астана. 19 марта. KAZAKHSTAN TODAY - Венгрия отправит половину своего поголовья лошадей Пржевальского в Казахстан, заявил министр сельского хозяйства страны Иштван Надь в ходе встречи с казахстанской делегацией в Будапеште.

По словам министра, что в национальном парке Венгрии благодаря очень длительному процессу удалось реабилитировать тот вид лошади, который когда-то обитал на территории казахских степей.

«Но у вас этот вид вымер, и сейчас он есть только у нас. Мы отвезем вам половину этого поголовья, чтобы они могли бегать по тем степям, которые заложены в них генетически. Кроме экономических и продовольственных причин, этот шаг позволит повысить вопросы безопасности для этого вида лошадей на случай, если здесь будет какое-то заболевание. Сотрудничество между нашими народами, между нашими странами состоит из таких маленьких, но очень важных моментов», - сказал Иштван Надь.

Напомним, в Казахстане намерены возродить популяцию лошадей Пржевальского. Первая партия этих животных прибыла в центр реинтродукции «Алиби» в Костанайской области летом прошлого года.

<https://www.kt.kz/rus/>

ШЫМКЕНТТЕ
САКУРА
АҒАШТАРЫ
ГҮЛДЕДІ

Шымкентте сакура ағаштары гүлдеді, деп хабарлайды қала әкімінің баспасөз қызметіне сілтеме жасаған KAZ.NUR.KZ.

Әкімдіктің мәліметінше, Шымкент көшелеріне көрік берген сакура ағаштарын былтыр қараша айында қала әкімі Ғабит Сыздықбеков отырғызған. Бүгінде 25 түп сакура бүршік жарған. Жапон мәдениетінің символына айналған ағаштар «Журналистер» аллеясына, Назарбаев даңғылының бойына, Атлант сауда үйінің маңына, Сайрам және Жібек жолы көшелеріндегі гүлзарға отырғызылған.

«Биіктігі 4-5 метрге жететін сакуралар қаланың сәнін келтіріп қана қоймай, экожүйені жақсартуға да ықпал етеді.

Сакуралардың тамыры тереңге бойлап, бұтақтары жайқалып өсуі үшін тұрақты күтім жасалып, суару жұмыстары үздіксіз жүргізіліп келеді. Бұл жұмыстар қалалық жайлы органы дамыту басқармасының бақылауында», - дейді әкімдік өкілдері.

<https://kaz.nur.kz/>

ҚОСТАНАЙ ОБЛЫСЫНЫҢ ТОРҒАЙ ДАЛАСЫНДАҒЫ
КЕРҚҰЛАНДАР ҚАЛАЙ ҚЫСТАЙДЫ

АСТАНА.KAZINFORM – Керқұландар суық пен қардан қорықпайды және өздерін туған мекенінде емін-еркін жүр, деп хабарлайды Kazinform агенттігі.

Күз мезгілімен салыстырғанда жануарлар семіріп, жүні біршама қалыңдаған. «Қостанай облыстық орман шаруашылығы және жануарлар дүниесі аумақтық инспекциясы» РММ жануарлар дүниесі және аңшылық шаруашылығы бөлімінің бас маманы Рустам Бидибаев жануарлардың күйі жақсы екенін атап өтті.

- Дәл қазір Торғайда 70 сантиметрдей қар жатыр. Жылқылар далада да жайыла алады, күзетшілер де үнемі шөп салады. Өйткені, жануарлар жабайы табиғаттан

емес, хайуанаттар бағынан. Оларды үйде тұратын және вахталық әдіспен жұмыс істейтін күзетшілер тәулік бойы қадағалайды. Керқұландар назардан тыс қалмайды,- деп түсіндірді маман.

Сонымен қатар мұнда студенттер, ғалымдар, түрлі органдардың мамандары келіп тұрады. Ал төлдеу мәселесіне

келетін болсақ, ол көктемге қарай, мүмкін жазда нақты белгілі болады. Қазір әбден семіріп алған жануарлардың сыртқы түрінен ештеңені аңғару мүмкін емес. Бұған дейін Қазақстанда пржевальский жылқысын жоспарлы реинтродукциялау жұмыстары сәтті басталғаны хабарланған болатын. «Қостанай облыстық орман шаруашылығы және жануарлар дүниесі аумақтық инспекциясы» РММ-нің жануарлар дүниесі және аңшылық шаруашылығы бөлімінің мамандары жылқылардың жай-күйі туралы айтты. Осыған дейін керқұландар Қостанай даласына қалай жерсініп жатқаны туралы материал жариялаған едік.

<https://kazinform.kz/>

ЭКОЛОГТАР ДАБЫЛ ҚАҚТЫ:
КАСПИЙ ТЕҢІЗІНЕ ТӨТЕНШЕ ЖАҒДАЙ ЕНГІЗУ КЕРЕК ПЕ?

Астанада «Каспий на грани. You.Sea.Problem» атты халықаралық дөңгелек үстел өтті. Save the Caspian Sea жаһандық экологиялық қозғалысы ұйымдастырған шара экологтарды, қоғам қайраткерлерін, бизнес өкілдері мен мемлекеттік қызметкерлерді бір алаңға жинады, деп хабарлайды BAQ.KZ.

Жиында әлемнің әр түкпірінен жиылған экологтар дабыл қақты. Мамандар Каспий теңізі Арал тағдырын қайталауы мүмкін екендігін айтты. Климаттың өзгеруі, бақыланбайтын өнеркәсіптік белсенділік және адамның араласуының жеткіліксіз реттелуі аймақтың бірегей экожүйесіне қауіп төндіреді. «Бүгінгі таңда Каспий теңізі үш дағдарыстың ошағында тұр: климаттық, экологиялық және экономикалық.

Оның деңгейі соңғы 20 жылда бұрын-соңды болмаған қарқынмен - минус 2 метрге төмендеп барады. Ғасырдың соңына қарай біз оның су бетінің үштен біріне дейін жоғалтуымыз мүмкін. Ал экожүйе үшін таяз және маңызды солтүстік қайраң жойылып кетуі мүмкін», - деді Save the Caspian Sea қозғалысының жетекшісі Вадим Ни. Каспий итбалығы жойылып кету қаупінде тұр. 2020 жылы жануарлардың бұл

түрі Қазақстанның Қызыл кітабына енгенімен, олардың өмірі жеңілдеген жоқ. Итбалықтардың жаппай қырылуын мезгіл-мезгіл естиміз.

Гидробиология және экология институтында жұмыс істейтін ғылыми қызметкер Әсел Баймұқанова Каспий итбалығы популяциясына жүргізілген ғылыми бақылаулардың нәтижелеріне тоқталды. «2020 және 2022 жылдары жүргізілген көктемгі аэротүсірілімдердің нәтижелері бойынша мұздан кейінгі кезеңде қонған итбалықтардың саны шамамен 60 мың бас болды. 2023 жылы күзгі аэротүсірілімде 45 мың бас болды», - деді ол.

«Глобус» үкіметтік емес ұйымының директоры Галина Чернованың айтуынша, Қазақстанның табиғатты қорғау заңнамасында ескерілмеген өнеркәсіптік кәсіпорындардың апатты шығарындылары үлкен қауіп төндіреді. «Біздің еліміздегі төтенше жағдайдағы шығарындылар мен төгінділер экологиялық заңнамада ескерілмейді және рұқсат беру құжаттарында ешбір түрде тіркелмейді. Олар қоршаған ортаның газды ластану мен ластануының 80 пайызын құрайды», - деді.

Мамандар шұғыл әрекет етуге шақырады. Жиынға онлайн қатысқан Болат Есекин төтенше жағдай енгізуді ұсынды.

<https://baq.kz/>

ВОСЕМЬ
ВОДОХРАНИЛИЩ
ВЕРНУЛИ В
ГОССОБСТВЕННОСТЬ
В КАЗАХСТАНЕ

В Казахстане нашли нарушения со стороны доверительных управляющих, которые не следили за техсостоянием 8 водохранилищ. В итоге их вернули государству, передает NUR.KZ со ссылкой на прокуратуру.

«В ходе надзорной деятельности выявлены нарушения со стороны доверительных управляющих, которые игнорировали договорные обязательства по поддержанию надлежащего технического состояния 8 водохранилищ, в частности не проводили обследование водохозяйственных систем и сооружений. Указанные

обстоятельства могли повлечь необратимые последствия как для жизни и здоровья населения, так и окружающей среды. Благодаря принятым мерам расторгнуто 8 договоров с недобросовестными управляющими, а имущество возвращено в собственность государства на сумму более 20 млрд тенге», - говорится в сообщении прокуратуры Алматинской области.

Отмечается, что сейчас ведомством проводится работа по многофакторному техническому обследованию водных объектов. Напомним, ранее уже сообщалось о намерениях правитель-

ства построить новые водохранилища в Казахстане. Тогда стало известно, что построены новые объекты будут к 2027 году, а 12 новых водохранилищ сперва возведут в Актобинской, Кызылординской, Восточно-Казахстанской и Карагандинской областях. А уже в апреле прошлого года Президент на заседании XXXIII сессии АНК заявил о необходимости создания эффективной системы борьбы со стихиями. Поручено построить 20 новых водохранилищ.

<https://www.nur.kz/society/>

ПОМОЩЬ С ВОСТОКА — ЯПОНСКАЯ КОМПАНИЯ ПОМОЖЕТ В ВОССТАНОВЛЕНИИ ЛЕСА В ОБЛАСТИ АБАЙ

Японская корпорация примет участие в восстановлении леса после масштабных пожаров. Регенерация экосистем станет возможной благодаря использованию новых технологий и передового опыта специалистов.

Последствия страшных пожаров лета 2023 года в области Абай казахстанцам помогают устранить профессионалы из дружественных государств. С 17 по 20 февраля 2025 года в Казахстан с официальным визитом прибыла делегация крупнейшей японской корпорации Marubeni Corporation, сообщили в информационном отделе ГЛПР «Семей орманы». Компания, известная своими инновационными методами восстановления лесов, выразила намерение участвовать в озеленении территорий, пострадавших от масштабных пожаров в области Абай в 2023 году.

В ходе визита представители корпорации встретились с сотрудниками Министерства экологии и природных ресурсов Республики Казахстан, обсудив перспективы сотрудничества в сфере лесовосстановления. Также состоялась рабочая поездка в город Семей, где делегация оценила состояние пострадавших участков и определила возможные территории для реализации проекта. Одним из ключевых событий поездки стало посещение Государственного

лесного природного резервата «Семей орманы». Под председательством заместителя председателя Комитета лесного хозяйства и животного мира Максата Елемесова состоялась ознакомительная встреча с деятельностью резервата. Японские специалисты поделились своими методами и технологиями, направленными на ускоренный рост лесных культур, адаптированных к местным климатическим условиям. В свою очередь, казахстанская сторона проявила заинтересованность в применении передового опыта и выразила готовность к сотрудничеству.

<https://obvk.kz>

Почти 70 земельных участков, затопленных во время паводка, заберет акимат Костаная для строительства и обустройства парковой зоны, передает корреспондент агентства Kazinform.

ЗЕМЛИ, ЗАТОПЛЕННЫЕ ПАВОДКОМ, ИЗЫМУТ ДЛЯ СТРОИТЕЛЬСТВА ПАРКА В КОСТАНАЕ

Изъятие осуществляется на основании исполнения Генерального плана города Костаная и протокола заседания городской комиссии по предупреждению и ликвидации чрезвычайных ситуаций от 12 ноября 2024 года. Всего планируется изъять 69 земельных участков площадью 4,4 га в районе «Колесные ряды».

4 декабря 2024 года принято постановление акимата города о начале процедуры изъятия. 3 февраля 2025 года на земельные участки зарегистрированы юридические притязания (устанавливающие преимущественное право выкупа в пользу акимата города Костаная, не влекущие ограничений при смене собственника или изменений идентификационных характеристик), сообщили в городском акимате. Оценка участков и объектов недвижимости на них уже началась. В акимате отметили, что в планах — ознакомить всех собственников изымаемых земельных участков с результатами оценки и проектами договоров выкупа, получить от каждого собственника в соответствии с законодательством письменное согласие либо отказ в заключении договора и утвердить договоры выкупа земельных участков на заседании постоянной депутатской комиссии городского маслихата.

— После получения компенсации за изъятые имущество, собственникам необходимо освободить свои домовладения во избежание негативных последствий паводка. Если собственник по каким-либо причинам не сможет освободить домовладение до начала паводка, то все риски, связанные с ущербом, он будет нести самостоятельно в полном объеме, — заявили городские власти. Также там уточнили, что, если собственник не согласится с предложенными условиями и ценой выкупа в соответствии с законодательством, процедура изъятия продолжится в судебном порядке и займет от 3-х месяцев до 1 года (1-я апелляционная и кассационная инстанции).

— На период судебных тяжб, если случится паводок, то имущество придет в негодность и его рыночная стоимость значительно уменьшится, при этом вся ответственность будет лежать на самих собственниках, — заключили в акимате.

Напомним, паводок 2024 года нанес значительный урон району «Колесные ряды», были затоплены десятки домов. Kazinform писал о том, как жители района справлялись с последствиями стихии.

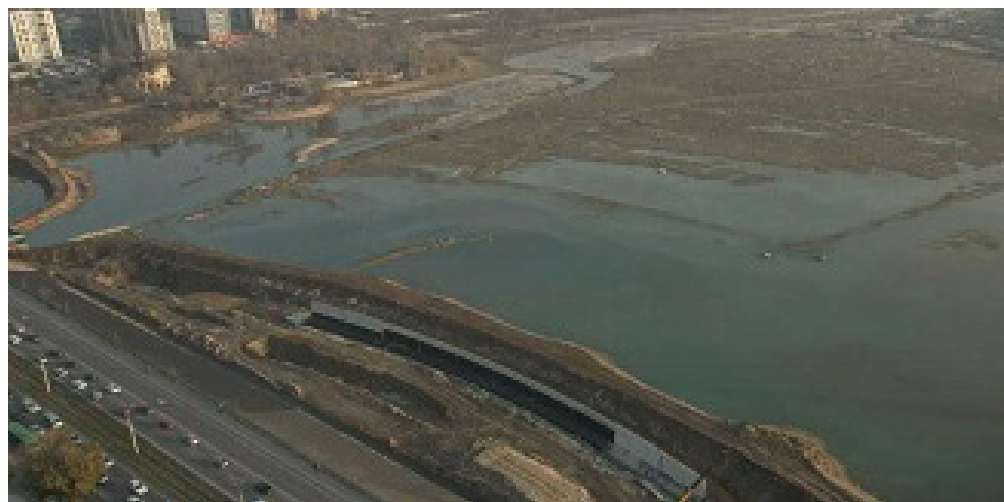
<https://www.inform.kz/>

САЙРАН КӨЛІНІҢ ЖАҒАЛАУЫН АБАТТАНДЫРУ ЖҰМЫСТАРЫ МАМЫРДА АЯҚТАЛАДЫ

— 2025 жылдың маусым айында 4 қоғамдық кеңістікті көркейту жұмыстарын аяқтауды жоспарлап отырмыз. Атап айтар болсам, Аксай-4 және №12-ші шағын аудандарындағы скверлер, Мамыр - 4 және Жетісу-3 шағын аудандарындағы жаяу жүргіншілер аймақтары. Бұл жобалар аясында жаңа балалар және спорт алаңдары, көше жиһаздары, демалысқа арналған күрекелер орнатылып, жарықтандыру жаңартылады және жасыл желектер егіледі, — деді Алматы әкімі.

Негізгі жобаларының бірі — Сайран көлінің жағалауын жаңарту жұмыстары.

— 2024 жылдың соңында негізгі құрылыс жұмыстары бітті, ал биыл мамыр

АЛМАТЫ.

KAZINFORM — 2025 жылы Алматыда төрт жаңа қоғамдық кеңістіктің құрылысы аяқталады. Бұл туралы Алматы әкімі Ерболат Досаев Әуезов ауданының тұрғындарымен кездесу барысында мәлімдеді.

айында жобаның соңғы кезеңі аяқталады. Сайран көлі қала тұрғындары мен қонақтары үшін ең тартымды демалыс орындарының біріне айналады деп сенемін, — деді Ерболат Досаев.

Бұған дейін қала әкімдігі жобаның эскиздерін ұсынған болатын. Еске салсақ, Алматы әкімінің тапсырмасы бойынша 2022 жылы соңғы 50 жыл ішінде алғаш рет Сайран су қоймасының түбі қокыс пен лай шөгінділерден механикалық түрде тазартылды. Аумақтың жалпы ауданы 46,79 гектар. Сайран көлінің жағалауын абаттандыруға 4 млрд теңге бөлінді.

<https://kaz.inform.kz/news/>

СВЫШЕ 1100 ГЕКТАРОВ ДЕРЕВЬЕВ ВЫРУБЛЕНО ИЗ-ЗА ГНИЛИ В ЛЕСАХ СКО

В Северо-Казахстанской области в прошлом году необходимо было вырубить 1130 гектаров деревьев, которые начали гнить из-за того, что оказались в воде, передает корреспондент Kazinform.

Для охраны лесов в прошлом году на территории региона было закуплено техники и оборудования на сумму 580 миллионов тенге. По информации управления природных ресурсов и регулирования природопользования СКО, среди приобретённой техники машины для тушения пожаров, патрульные автомобили, машины для посадки деревьев, а также 12 беспилотных летательных аппаратов.

В период пожарной опасности леса области патрулируются лесной охраной, дополнительно используются 7 систем автоматического видеомониторинга. Лесная охрана зафиксировала 126 случаев нарушений природоохранного законодательства, на сумму три миллиона тенге были наложены административные штрафы. Принят план взаимодействия с заинтересованными органами. С российскими колле-

гами заключены соглашения о совместной работе в приграничных районах. В результате, в прошлом году в области лесных пожаров не зафиксировано, - сообщил глава управления Бейбит Иسمанов.

Однако из-за того, что деревья, оказавшиеся в воде, начали гнить, их пришлось вырубить.

В результате повышения уровня грунтовых вод в некоторых лесах началась гниль. В таких случаях хозяйства, по возможности, проводят санитарные мероприятия. В 2024 году на площади 1130 гектаров были вырублены деревья, начавшие гнить, и было заготовлено 113 тысяч кубометров топлива, которое было передано населению для использования, - рассказал Бейбит Иسمанов.

В целом, в прошлом году на территории области населению и деревообрабатывающим предприятиям было предоставлено 460 тысяч кубометров древесины. В областной бюджет от использования лесных ресурсов поступило 390 миллионов тенге.

В 2024 году в СКО 14 лесопользователей занимались заготовкой и переработкой древесины. Арендаторы трудоустроили более 200 человек, а в цехах ежегодно перерабатывается около 100 тысяч кубометров местной древесины. Кроме того, участки государственного лесного фонда предоставляются и для рекреационных целей. На территории области 22 лесопользователя арендовали лесные участки для организации отдыха населения.

<https://www.inform.kz/ru/>

Алматы облысының орталығы – Қонаев қаласының жергілікті тұрғындары, жастар, белсенділер мен қоғамдық ұйым өкілдерінің қатысуымен «Таза жағажай» экологиялық акциясы ұйымдастырылды, деп хабарлайды BAQ.KZ.

ТАЗА ҚАЗАҚСТАН»: 3 ТОННАДАН АСТАМ ҚОҚЫС ЖИНАЛДЫ

Акцияның мақсаты – жағажай аймағын тазарту, су айдындарының ластануының алдын алу және қоршаған ортаны қорғауға қоғам назарын аудару. «Біздің мақсатымыз - табиғаты таза ұстау және болашақ ұрпаққа мұра ету. Экологияның тазалығы мен қоршаған ортаны күтіп ұстау – әрбір азаматтың негізгі борышына айналуы тиіс. Осы орайда, барша тұрғындар бірлесіп, осындай шараларға белсенді ат салысу қажеттілігін айтып өткен жөн», - деп мәлімдеді Шаһар ардагерлері ұйымының төрағасы Базарбай Оралбаев. Акция барысында қатысушыларға қоршаған ортаны қорғаудың маңыздылығы туралы ақпарат беріліп, экологиялық тәрбие жұмыстары жүргізілді. Жалпы, аталмыш шараға 200-ден астам адам ат салысып, жағажайды тұрмыстық қалдықтардан, пластик бөтелкелерден, қағаздардан және басқа да қоқыстардан тазалады. Нәтижесінде 3 тоннадан астам қоқыс жиналды. Мұндай экологиялық шаралар алдағы уақытта да өз жалғасын таппақ.

<https://baq.kz/taza-qazaqst>

БОЛЕЕ 7 ТЫСЯЧ ВОДИТЕЛЕЙ НЕ ПРОШЛИ ЭКОНОРМЫ В АЛМАТЫ

В Алматы продолжают фиксировать нарушения экологических норм, связанные с выбросами автотранспорта, передает Tengri Auto со ссылкой на Polis.kz.

С начала года зафиксировано более 7 тысяч таких нарушений. В городе установлены 19 стационарных экологических постов для контроля уровня выбросов.

Начальник управления местной полицейской службы Серик Шумаев напомнил, что с 13 марта в законодательство внесены изменения: теперь за превышение допустимых норм выбросов водителям грозит не только предупреждение, но и штраф в размере 10 МРП (39 320 тенге).

<https://tengrinews.kz/autone>

ОБЩЕСТВЕННИКИ ВЫСТУПИЛИ ПРОТИВ СТРОИТЕЛЬСТВА НОВОГО ГОРНОЛЫЖНОГО КУРОРТА В АЛМАТЫ

Активисты отметили, что передача земель национального парка фактически понизит их охранный статус, а застройка природной территории может привести к негативным последствиям для жителей мегаполиса. Эксперты считают, что реализация проекта приведёт к дальнейшему разрушению горных экосистем, ухудшению экологической ситуации в Алматы и Алматинской области.

«Развитие туризма не избавит нас от смога, которым дышат уже два поколения алматинцев. В проекте не предусмотрено уменьшение антропогенной нагрузки, которая возникла из-за безответственной застройки и избыточного туризма, не запланировано улучшение качества воды и состояния воздушного бассейна города, не намечено решение проблемы с отходами, заполонившими парки», – сказал председатель ЭО «Зелёное спасение» Сергей Куратов. Он отметил, что немалая часть воды, которую использует город, поступает непосредственно из горных районов – около 30% от всего объёма, ещё 70% – из подземных источников. «Но эти подземные источники формируются точно так же – за счёт стока с гор. То есть, эти горные регионы фактически обеспечивают город пресной и качественной водой. Особенно та вода, которая течёт из высокогорных районов, с ледников, она всегда была очень высококачественной», – добавил эколог. При этом

Экологическое общество «Зелёное спасение» выступило против строительства нового горнолыжного курорта в горах Алматы. Свою позицию эксперты высказали на пресс-конференции, где обсуждали планы по масштабной застройке гор и передаче около 20 тысяч га территории Иле-Алатауского парка в состав парка «Медеу».

он отметил, что в последние 20-30 лет происходит активное загрязнение ледников. По словам эколога, на них можно найти осевшие частицы смога в большом количестве, что приводит к загрязнению воды.

Эксперт полагает, что реализация проекта строительства горнолыжного курорта

усугубит ситуацию. «Будет увеличиваться загрязнение особо охраняемых природных территорий, что сократит количество свежего воздуха в Алматы, потому что горы снабжают нас и чистым воздухом. Также ухудшится качество воды и уменьшится её количество. Сократятся и территории, где

люди могут отдыхать. Ранее на этих территориях, прилегающих к национальному парку, люди могли отдыхать. Сейчас многие из них застроены и люди вынуждены ехать на Медеу или к Большому Алматинскому озеру. Естественно, всё это может привести к ухудшению ситуации со здоровьем. То есть, прослеживается абсолютная чёткая взаимосвязь: ухудшается ситуация в горах – ухудшается ситуация в городе», – заявил Сергей Куратов.

Эксперты призвали Правительство и местные власти прислушаться к общественности, отметив необходимость пересмотра пакета мер по развитию туризма в Алматинском горном кластере, и остановить все попытки передачи земель национального парка под управление акимата.

<https://informburo.kz/>

Республиканское государственное предприятие на праве хозяйственного ведения «Информационно-аналитический центр охраны окружающей среды» Министерства экологии и природных ресурсов Республики Казахстан (далее – Услугодатель) оказывает государственную услугу «Предоставление экологической информации» (Государственная услуга) физическим и юридическим лицам с целью обеспечения населения достоверной информацией о состоянии окружающей среды и ее объектов.

На основании «Правил оказания государ-

ственных услуг в области охраны окружающей среды», утвержденных Приказом министра экологии и природных ресурсов Республики Казахстан от 02 июня 2020 года № 130 (Правила), порядок предоставления государственной услуги оказывается с момента подачи документов через веб-портал «Электронное правительство» www.egov.kz в течение 1 (одного) рабочего дня.

Режим работы веб-портала «Электронное правительство» осуществляется круглосуточно, за исключением технических перерывов, связанных с проведением ремонтных работ (при

обращении услугополучателя после окончания рабочего времени, в выходные и праздничные дни, согласно Трудовому кодексу Республики Казахстан от 23 ноября 2015 года, прием заявлений и выдача результатов оказания государственной услуги осуществляются в течение следующего рабочего дня).

Государственная услуга предоставляется на бесплатной основе. В заявлении необходимо указать наименование и реестровый номер запрашиваемого документа.

Информация о предоставлении государ-

ственной услуги размещена на сайте Министерства экологии и природных ресурсов Республики Казахстан в разделе «Услуги» (www.ecogeo.gov.kz) и на сайте РГП «ИАЦ ООС» в разделе «Государственная услуга» (<https://iacoos.kz/>).

На сайте <http://ecogofond.kz> можно также ознакомиться с базой данных и реестрами Государственного фонда экологической информации.

Телефоны для справок: 8(7172) 24-80- 64, 24-82-81, 24-96-18.

ОБУЧАЮЩИЕ СЕМИНАРЫ ПО ВОПРОСАМ ОХРАНЫ ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ И ПРИРОДОПОЛЬЗОВАНИЯ

РГП на ПХВ «Информационно-аналитический центр охраны окружающей среды» Министерства экологии и природных ресурсов РК на регулярной основе осуществляет организацию и проведение краткосрочных обучающих семинаров по вопросам экологии и охраны окружающей среды.

Семинары охватывают такие секторы экономики, как энергетический, горнодобывающий, агропромышленный, сельскохозяйственный. В состав лекторов входят руководители комитетов и департаментов Министерства экологии и природных ресурсов, а также независимые эксперты.

Слушателями семинаров являются природопользователи, представители неправительственных организаций, преподаватели высших учебных заведений.

10-12 февраля т.г. в офлайн-формате проведены семинары на темы: «Актуальные

изменения Экологического кодекса РК», «Производственный экологический контроль», «Автоматизированная система мониторинга эмиссий», «Наилучшие доступные технологии», «Управление отходами».

26-28 марта т.г.в онлайн-формате проведены семинары на темы: «Комплексное экологическое разрешение (КЭР)», «Е-лицензирование», «Выдача разрешений на эмиссии в окружающую среду», «Современные экологические требования и их внедрение: ключевые изменения в Экологическом кодексе РК».

Для участия в семинарах необходимо заполнить электронную регистрационную форму по ссылке <https://forms.gle/gDtmSV3gRPSt7y9>.

По всем вопросам обращаться: 8(7172) 24-88-92, +7 700 980 35 26, +7 705 905 70 15; электронный адрес: it.iacoos@mail.ru

ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУ ЖӘНЕ ТАБИҒАТТЫ ПАЙДАЛАНУ БОЙЫНША ОҚУ СЕМИНАРЛАРЫ

Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрлігінің «Қоршаған ортаны қорғаудың ақпараттық-талдау орталығы» ШЖҚ РМК тұрақты негізде экология және қоршаған ортаны қорғау мәселелері бойынша қысқа мерзімді оқыту семинарларын ұйымдастырады және өткізеді. Семинарлар экономиканың энергетика, тау-кен өнеркәсібі, агроөнеркәсіп, ауыл шаруашылығы сияқты салаларын қамтиды. Лекторлар құрамында Экология және табиғи ресурстар министрлігінің комитеттері мен департаменттерінің басшылары, тәуелсіз сарапшылар бар. Семинарларға табиғат пайдаланушылар, үкіметтік емес ұйымдардың өкілдері, сондай-ақ жоғары оқу орындарының оқытушылары қатыса алады.

Ағымдағы жылдың 10-12 ақпан аралығында офлайн-форматта «Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексінің өзекті өзгерістері», «Өндірістік эко-

логиялық бақылау», «Шығарындыларды бақылаудың автоматтандырылған жүйесі», «Өндірісте ең қолжетімді технологияларды енгізу», «Қалдықтарды басқару» тақырыбында семинарлар өткізілді.

Ағымдағы жылдың 26-28 наурызында онлайн-форматта «Кешенді экологиялық рұқсат (КЭР)», «Е-лицензиялау», «Қоршаған ортаға эмиссияларға рұқсат беру», «Заманауи экологиялық талаптар және оларды енгізу: ҚР Экологиялық кодексінің негізгі өзгерістері» тақырыптарында семинарлар өткізілді.

Семинарларға қатысу үшін <https://forms.gle/gDtmSV3gRPSt7y9> сілтемесі бойынша электронды тіркеу формасын толтыру қажет.

Барлық сұрақтар бойынша: 8(7172) 24-88-92, +7 700 980 35 26, +7 705 905 70 15 электрондық пошта: it.iacoos@mail.ru.

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ДОКЛАД О СОСТОЯНИИ ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ И ИСПОЛЬЗОВАНИИ ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН ЗА 2024 ГОД

Министерство экологии и природных ресурсов Республики Казахстан начинает подготовку Национального доклада о состоянии окружающей среды и использовании природных ресурсов Республики Казахстан за 2024 год (Национальный доклад).

Национальный доклад разрабатывается ежегодно в соответствии с п.1 ст.23 Экологического кодекса РК от 02.01.2021 г. в целях обеспечения государственных органов, общественных, других заинтересованных организаций и населения республики объективной и систематизированной информацией о качестве окружающей среды, ее экологическом состоянии и тенденциях изменения под воздействием антропогенной нагрузки и природных факторов. Содержащиеся в Национальном докладе сведения основываются на официальных материалах, предоставляемых центральными государственными и местными исполнительными органами власти, неправительственными и международными организациями. Электронные версии Национального доклада за предыдущие годы на государственном и русском языках опубликованы на официальном сайте МЭП РК <https://ecogeo.gov.kz/ru> и Едином экологическом Интернет-ресурсе <https://ecogofond.kz>.

С бумажными версиями Национального доклада можно ознакомиться в Государственном фонде экологической информации. Получить электронную версию возможно в рамках государственной услуги «Предоставление экологической информации» через веб-портал «Электронное правительство» www.egov.kz в течение 1 (одного) рабочего дня.

2024 ЖЫЛҒА АРНАЛҒАН ҚОРШАҒАН ОРТАНЫҢ ЖАЙ-КҮЙІ ТУРАЛЫ ЖӘНЕ ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ТАБИҒИ РЕСУРСТАРЫН ПАЙДАЛАНУ ТУРАЛЫ ҰЛТТЫҚ БАЯНДАМА

Қазақстан Республикасының Экология және табиғи ресурстар министрлігі қоршаған ортаның жай-күйі және Қазақстан Республикасының табиғи ресурстарын пайдалану туралы 2024 жылға арналған Ұлттық баяндаманы дайындауды бастауда.

Ұлттық баяндама жыл сайын ҚР 02.01.2021 ж. Экологиялық Кодексінің 23-бабының 1-тармағына сәйкес мемлекеттік органдарды, қоғамдық, басқа да мүдделі ұйымдарды және республика халқын қоршаған ортаның сапасы, оның экологиялық жай-күйі және антропогендік жүктеме мен табиғи факторлардың әсерінен өзгеру үрдістері туралы объективті және жүйеленген ақпаратпен қамтамасыз ету мақсатында әзірленеді. Ұлттық баяндамада қамтылған мәліметтер орталық мемлекеттік және жергілікті атқарушы билік органдары, үкіметтік емес және халықаралық ұйымдар ұсынатын ресми материалдарға негізделеді. Өткен жылдардағы Ұлттық баяндаманың мемлекеттік және орыс тілдеріндегі электронды нұсқалары ҚР ЭГТРМ <https://ecogeo.gov.kz/> ру ресми сайтында және <https://ecogofond.kz> Бірыңғай экологиялық интернет-ресурсында жарияланған.

Ұлттық баяндаманың қағаз нұсқасымен Мемлекеттік экологиялық ақпарат қорында, сондай-ақ электрондық нұсқасымен «Экологиялық ақпарат беру» мемлекеттік көрсетілетін қызмет шеңберінде www.egov.kz «Электрондық үкімет» веб-порталы арқылы 1 (бір) жұмыс күні ішінде танысуға болады.

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МАМАНДАНДЫРЫЛҒАН ГАЗЕТИ • РЕСПУБЛИКАНСКАЯ СПЕЦИАЛИЗИРОВАННАЯ ГАЗЕТА

ҚАЗАҚСТАН ЭКОЛОГИЯСЫ
ЭКОЛОГИЯ **КАЗАХСТАНА**

WWW.IACOOS.KZ - WWW.ECOGOSFOND.KZ

ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУДЫҢ АҚПАРАТТЫҚ – ТАЛДАУ ОРТАЛЫҒЫ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКИЙ ЦЕНТР ОХРАНЫ ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ

Республиканская специализированная некоммерческая газета «**ҚАЗАҚСТАН** ЭКОЛОГИЯСЫ»

Собственник: РГП на ПХВ «Информационно-аналитический центр охраны окружающей среды» МЭП РК. Поставлено на учет Комитетом информации и архивов Министерства культуры и информатизации РК.

Свидетельство о постановке на учет СМН № 6381-Г от 10.10.2005г.

Адрес редакции:
010000, г. Астана,
ул. Мәңгілік Ел, д.11/1, 7 этаж,
тел.: (7172) 24-94-11,
e-mail: nd-19@mail.ru

Редакционная группа «КЭ»:

Ж.Мурзабекова, А.Айтмолдаева, Р.Садыкова.

Издается 1 раз в квартал. Публикуется на Едином экологическом интернет-ресурсе МЭП РК ecogofond.kz

Отпечатано: ТОО «МИРАС ИНФО», г.Алматы, ул.

Кастеева, 106 В.

Ответственность за содержание рекламных материалов

несет рекламодатель.